

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1238/06
15.06.2006. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije, u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija Slobodana Dražića, predsednika veća, Vlaste Jovanović, Jelene Borovac, mr Ljubice Jeremić i Biljane Dragojević, članova veća, u parnici tužioca AA, koga zastupa punomoćnik AB, advokat, protiv tužene Državne zajednice Srbije i Crne Gore, Vojske Srbije i Crne Gore, V.P. BB, koju zastupa MO, Direkcija za imovinsko-pravne poslove, Odsek u Nišu, radi sticanja bez osnova, odlučujući o reviziji tužene, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Vranju Gž.br.188/06 od 12.01.2006. godine, u sednici održanoj 15.06.2006. godine, doneo je

P R E S U D U

I PREINAČUJU SE presuda Okružnog suda u Vranju Gž.br.188/06 od 12.01.2006. godine i presuda Opštinskog suda u Vranju P.br.2038/03 od 17.10.2005. godine i tužbeni zahtev tužioca u delu u kojem je tražio da mu tužena na ime oduzete 4 krave i 20 komada ovaca, sa pripadajućim plodovima, za period od 2000. do 2004. godine (za četiri godine) isplati ukupan iznos od 1.306.800,00 dinara sa zakonskom zateznom kamatom, u smislu člana 277. ZOO, počev od dana 23.01.2005. godine do konačne isplate, ODBIJA SE.

II ODBIJA SE kao neosnovan zahtev tužioca za naknadu troškova postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Vranju P.br.2038/03 od 17.10.2005. godine stavom prvim izreke obavezana je tužena da tužiocu na ime oduzete 4 krave i 20 komada ovaca, sa pripadajućim plodovima, za period od 2000. do 2004. godine (za četiri godine) isplati ukupan iznos od 1.306.800,00 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom, u smislu člana 277. ZOO počev od 23.01.2005. godine do konačne isplate, sve u roku od 15 dana po pravnosnažnosti presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja. Stavom drugim izreke odbijen je tužbeni zahtev tužioca kojim je tražio da mu tužena vrati 4 steone krave težine po 400 kg i 20 komada ovaca težine po 40 kg, sa pripadajućim plodovima za 4 godine i to 16 teladi težine po 120 kg, kao i 80 komada jaganjaca težine po 30 kg i 4000 litara mleka i 450 kg vune, kao neosnovan. Stavom trećim izreke, obavezana je tužena da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 144.888,00 dinara, u roku od 15 dana po pravnosnažnosti presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja.

Presudom Okružnog suda u Vranju Gž.br.188/06 od 12.01.2006. godine odbijena je kao neosnovana žalba tužene i potvrđena je presuda Opštinskog suda u Vranju P.br.2038/03 od 17.10.2005. godine.

Protiv pravnosnažne presude Okružnog suda u Vranju u zakonskom roku izjavila je reviziju tužena zbog bitnih povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu člana 399. ZPP, Vrhovni sud je našao da je revizija tužene osnovana.

U provedenom postupku nije učinjena bitna povreda člana 361. st.2. tač. 9. ZPP, na koju Vrhovni sud pazi po službenoj dužnosti, a nema ni drugih bitnih povreda odredaba parničnog postupka zbog kojih se revizija može izjaviti u smislu člana 398. st.2. tač.1. i 2. ZPP i zbog kojih bi se pobijana presuda imala ukinuti.

U provedenom postupku utvrđeno je da je u 2000. godini državna granica između Srbije i Makedonije aproksimativna, približna bivšoj međurepubličkoj granici, a po usmenom dogovoru. Tako uspostavljenu granicu, koja je zvanično uspostavljena 23.02.2001. godine potpisivanjem bilateralnog međudržavnog ugovora, čije obeležavanje je započeto 2003. godine i u celini nije završeno, sa obe strane obezbeđivale su granične jedinice Vojske Jugoslavije i Armije Makedonije. Prelaženje ove aproksimativne državne granice dozvoljeno je na graničnim prelazima Preševo i Prohoropčinski, dok je prelaženje van ovih graničnih prelaza predstavljalo, a i sada predstavlja, ilegalni prelazak državne granice.

Utvrđeno je da je tužilac AA rođen, i ima prebivalište u selu VV, državljanin Republike Makedonije. Utvrđeno je i to da mu se porodična stambena zgrada, deo imanja nalazi u Makedoniji, a deo imanja u Srbiji, u graničnom pojasu. U rejonu sela VV nikada nije postojao granični prelaz i njegovi stanovnici upoznati su sa protezanjem granične linije, a i vojni pogranični predstavnici Republike Srbije, stariji vodnik - komandir karaule GG, upozorio je meštane sela VV da ne puštaju stoku na teritoriju Republike Srbije. U spornom periodu, na mestu tzv. "DD", bilo je strogo zabranjeno kretanje stoke zbog bolesti slinavke i šapa, a postojala je i naredba da se od ilegalnog prelaznika državne granice Makedonije u Srbiju izvrši zaplena oduzimanjem stoke i predavanje iste pozadinskoj bazi, klanici u Nišu.

Tako je utvrđeno da je tužilac 21.07.2000. godine ilegalno prešao državnu granicu iz Makedonije u Srbiju, čime je

učinio prekršaj iz člana 71. st.1. tač.1. Zakona o prelaženju državne granice i kretanje u graničnom pojasu, zbog čega je oglašen odgovornim, i rešenjem Opštinskog sudijske za prekršaje u Trgovištu Up.br.213 i 214/2000 od 21.07.2000. godine kažnjen opomenom. Nakon toga, tužilac 29.08.2000. godine opet ilegalno prelazi državnu granicu iz Makedonije u Srbiju, van graničnog prelaza, sa stokom, 4 krave i 20 ovaca, na ispašu na mesto "DD", kada mu pripadnici Vojske Srbije i Crne Gore po navedenom postojećem naređenju, oduzimaju stoku i prosleđuju je u klanicu Niš.

Tužilac tužbom podnetom sudu 22.10.2003. godine traži između ostalog i naknadu u visini tržišne vrednosti oduzete stoke i plodova za period 4 godine (2000.-2004.). Na osnovu nalaza i mišljenja veštaka visina tražene naknade za 4 steone krave i 20 komada ovaca, sa pripadajućim plodovima za 4 godine iznosi 1.306.800,00 dinara.

Pobijanim presudama nižestepeni sudovi zaključuju da je tužbeni zahtev tužioca osnovan, obzirom da u vreme kada je od tužioca oduzeta predmetna stoka zbog ilegalnog prelaska državne granice, granična linija između Makedonije i Srbije nije bila jasno definisana, a imovina tužioca nalazila se na teritoriji obe republike, pa kako protiv tužioca nije vođen nikakav prekršajni niti krivični postupak zbog ilegalnog prelaska državne granice, to primenom odredbi člana 210. st.1. i čl. 214. ZOO, usvajaju tužbeni zahtev tužioca i obavezuju tuženu da tužiocu na ime oduzete 4 krave i 20 komada ovaca, sa pripadajućim plodovima za period od 2000. do 2004. godine, isplati iznos od 1.306.800,00 dinara. Okružni sud odbijajući žalbu tužene i potvrđujući prvostepenu presudu navodi da su radnici tuženog postupili nezakonito, te da postoji osnov za naknadu štete tužiocu.

Međutim, Vrhovni sud nalazi da su nižestepeni sudovi na ovaj način pogrešno primenili materijalno pravo.

Naime, prema čl.8. Zakona o prelaženju državne granice i kretanju u graničnom pojasu državna granica može se prelaziti samo na graničnom prelazu, a prema članu 40. lice koje se kreće i boravi na graničnom pojasu dužno je da se pridržava odredaba međunarodnih ugovora koji regulišu režim na granici, dok prema odredbi člana 48. granične vojne jedinice obezbeđuju državnu granicu i vrše kontrolu kretanja i boravka lica u graničnom pojasu i graničnih prelaza, radi sprečavanja neovlašćenog prelaženja državne granice i povreda granične linije, a ovlašćeni su da određuju prekršaje i za te prekršaje propisuju kazne.

S toga, obzirom da je na mestu tzv. "DD" bilo strogo zabranjeno kretanje stoke zbog bolesti slinavke i šapa i postojanja naredbe da se od ilegalnog prelaznika državne granice iz Makedonije u Srbiju stoka oduzme, zapleni i preda pozadinskoj bazi - klanicu u Nišu, to je u konkretnom slučaju postojao osnov za oduzimanje stoke tužiocu od strane pogranične jedinice Vojske SCG prilikom ilegalnog prelaza tužioca državne granice van graničnog prelaza sa stokom, 4 krave i 20 ovaca, 29.08.2000. godine, pa kako isti nije otpao to tužena saglasno odredbama člana 210.-219. ZOO nije u obavezi da tužiocu naknadi vrednost oduzete stoke sa pripadajućim plodovima. Isto tako, ne postoji ni odgovornost tužene u smislu člana 172. Zakona o obligacionim odnosima, jer u postupanju pripadnika vojske nema nezakonitosti. Naprotiv, oni su vršili svoju osnovnu zakonsku dužnost - sprečavanje neovlašćenog prelaženja državne granice i povrede granične linije i poštovali naredbu nadležne komande o sprečavanju ulaska u SRJ stoke zbog postojanja epidemije slinavke i šapa u Republici Makedoniji.

Sa tih razloga, nižestepene presude su preinačene i tužbeni zahtev tužioca odbijen, jer po stanovištu Vrhovnog suda tužena spornu stoku nije oduzela bez pravnog osnova, niti u radu organa tužene postoji nezakonit i nepravilan rad u obavljanju službe, kako to pogrešno zaključuju nižestepeni sudovi.

Zato je Vrhovni sud u smislu člana 407. ZPP odlučio kao u izreci pod I i II.

Predsednik veća-sudija,

Slobodan Dražić, s.r.

Za tačnost otpavka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

ZS